

College van burgemeester en wethouders
i.a.a. gemeenteraad

Utrecht, 16 juli 2020

Ref.nr: 68.2020/MF-je
Betreft: oproep middelen vrij te maken voor financiële hulpverlening

Geacht college,

Graag brengen wij de gevolgen van de coronacrisis voor de dienstverlening van uw medewerkers onder uw aandacht. Wij doen een beroep op u om voor de komende jaren voldoende middelen vrij te maken voor financiële hulpverlening. Dat is nodig om de gevolgen van deze crisis op te vangen.

Na een periode waarin veel ad hoc geregeld moest worden om de gevolgen van het virus beperkt te houden, breekt nu de zomerperiode aan. Niet een periode van rust, maar wat ons betreft een oog in de storm dat u de ruimte geeft om plannen te maken voor wat er komen gaat. De NVVK, branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en beschermingsbewind, wijst u hierbij op de gevolgen van de crisis die op u afkomen.

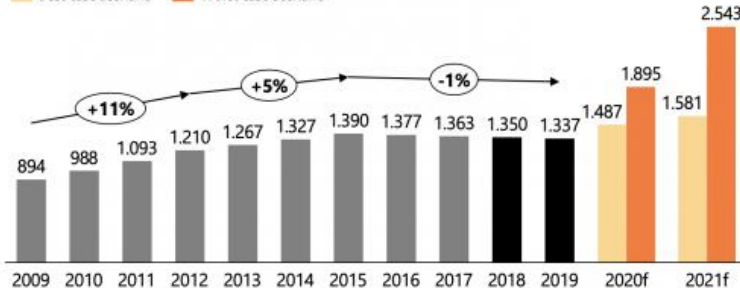
Urgentie

Door de coronacrisis hebben minstens 400.000 huishoudens te maken met een scherpe daling van inkomsten. Schuldeisers laten coullance zien, maar uitstel van betaling is geen afstel. Uw gemeente is het eerste aanspreekpunt voor deze groep mensen die steeds verder in de problemen komt. U kunt als eerste hulp bieden en er komt nogal wat op u af! De cijfers die onderzoekers van SchuldenLabNL en Deloitte¹ laten zien zijn duizelingwekkend; in het ergste geval praten wij over bijna een verdubbeling van het aantal huishoudens met schulden. Wij verwachten nog dit jaar 30% meer mensen met betalingsproblemen en zo'n 30% meer mensen met schulden.

¹ [Download hier de volledige analyse van Deloitte en SchuldenLabNL](#)

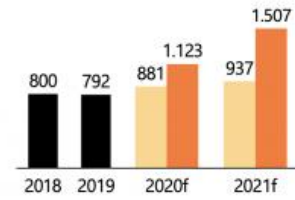
Totaal huishoudens met schuld NL⁽¹⁾ (2018 – 2021f, '000)

Best case scenario Worst case scenario

- Voor de voorspellingen is gebruikt gemaakt van de verhouding tussen toename werkloosheid en toename huishoudens met schuld⁽²⁾ tijdens de crisisjaren 2009 – 2012
- Op basis van deze historische verhouding én de werkloosheidsvoorspellingen van het CPB is een best en worst case scenario huishoudens met schuld geschat voor 2020 en 2021 in NL

waarvan 59% beginnend

waarvan 41% problematisch

Nieuwe groepen in de schulden

De coronacrisis treft naast bekende groepen, ook nieuwe groepen. Door de scherpe inkomensdaling zijn deze groepen onvergelykbaar met die uit de vorige (financiële) crisis in 2008. De nieuwe groepen zijn deels zelfredzamer dan andere hulpvragers. Dat maakt ook dat deze groepen op een andere manier gevonden kunnen/moeten worden dan de huidige groep mensen met schulden. Het gevaar is daarnaast dat bij het uitblijven van tijdige hulp ook de nieuwe groep meer gaat lijken op de huidige groep hulpvragers. Het is dus aan u om de randvoorwaarden, om snelle hulp te bieden, te creëren. Zo kunnen wij gezamenlijk de maatschappelijke gevolgen beperken.

Huidige schulphulpaanvragers NL

66% heeft een minimumloon of lager, en 52% is afhankelijk van een uitkering

71% is alleenstaand

89% heeft geen eigen huis

64% valt onder een 'bijzondere doelgroep' zoals licht verstandelijke beperking, laaggeletterd, of GGZ-problematiek

Impact COVID-19

- **Al bekende kwetsbare groepen zullen extra worden geraakt** en verder in financiële problemen raken
- Relatief gezien **veel ZZP'ers zullen worden geraakt**; een gemengde groep met lager en hoger opgeleiden
- Relatief gezien **veel flexwerkers, 35-minners, en schoolverlaters** zullen worden geraakt; en deze groep kan in mindere mate terugvallen op WW-rechten
- Een groep **55-plussers** zal erbij komen die na ontslag moeite heeft om opnieuw aan een baan te komen
- Tot slot bestaat er **een risico** dat relatief zelfredzame mensen **bij langdurige schuldproblematiek** meer kenmerken van de huidige populatie gaan vertonen

Gemeenten aan zet

De NVVK is zich er van bewust dat de druk op gemeenten de afgelopen jaren enorm is toegenomen. De taken zijn uitgebreid en de middelen groeiden niet voldoende mee. De schuldhulpverlening voelt daar de consequenties van. De professionals uit de schuldhulpverlening zien de golf van aanvragen vaak later op zich afkomen dan bijvoorbeeld de consulenten die de aanvragen Participatiewet behandelen. Het is essentieel om met schuldhulpverleners, kredietbanken en andere professionals de vinger aan de pols te houden. Zodat zij hun werk kunnen blijven doen en niet, zoals na 2008, met te weinig menskracht aan de slag moeten. Met alle maatschappelijke gevolgen van dien. Zet daarnaast alle kanalen in om mensen uit te nodigen te komen praten over geldzorgen. Hoe eerder, hoe beter.

Het is gelukkig niet nodig om helemaal zelf uit te vinden wat echt werkt. Samen met SchuldenLabNL zet de NVVK in op **de Nederlandse Schuldhulproute**. Het idee is dat veel mensen doorverwezen kunnen worden naar online advies, online vrijwilligers, vrijwilligers waar je mee afspreekt of professionele schuldhulp. Die vier mogelijkheden zijn geen stations waar mensen langs moeten. Het zijn opties die u toe kunt passen op basis van de hulpvraag die mensen stellen. Verder kunt u zich aanmelden voor Collectief Schuldregelen, kunt u maximaal inzetten op saneringskredieten met de hulp van kredietbanken en meedoen met de versnelling om via het Schuldenknooppunt² ook digitaal de boel op orde te hebben³. Op deze manier kunt u als gemeente ook een grotere groep aan.

Nieuwe wet

Tot slot geldt per 1 januari 2021 de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening⁴. Die wet verplicht gemeenten om alle signalen die zij ontvangen in het kader van vroegsignalering ook actief na te gaan. De NVVK heeft een Leidraad Vroegsignalering Schulden gemaakt waarin ook een heldere businesscase staat. Vroegsignalering loont en werkt het best door persoonlijk contact te maken. De maatschappelijke winst is enorm.⁵

Wij lobbyen op dit moment actief in Den Haag voor een dekking van de investering die wij genoodzaakt zijn te doen om geldzorgen van uw burgers te beperken. Wat de NVVK betreft moeten wij ons schrap zetten voor wat er komen gaat, inspelen op wettelijke veranderingen en met name oog hebben voor inwoners die door het ijs zakken. Wij pleiten ervoor dat u in uw begroting extra middelen reserveert voor de hulp aan inwoners met financiële problemen, voor het vroeger opsporen van deze groep en voor uitbreiding en investering in verdere professionalisering van de formatie. Als u een toelichting verlangt op basis van het bovenstaande dan ben ik daar graag toe bereid. Voor nu een fijne en productieve zomer gewenst.

Met vriendelijke groet,

Marco Florijn
Voorzitter NVVK

² [Het Schuldenknooppunt](#)

³ [Webinar Collectief Schuldregelen, saneringskredieten en Schuldenknooppunt](#)

⁴ [Wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 januari 2021](#)

⁵ [Vroegsignalering](#)